

Hvorfor Sprogforum? – Derfor!

Tidsskriftet igennem 50 numre

... skal sprogundervisningen fortsat være på højde med udfordringerne i en international verden og bevare det bedste i traditionen, er det nødvendigt, at vi samler kræfterne på tværs af institutionelle og faglige grænser.

(*Sprogforum* nr. 1, 1994: 1)

Med dette dobbeltnummer 49-50 ønsker *Sprogforums* redaktionelle storgruppe at markere at *Sprogforum* efter seksten årgange stadig lever i bedste velgående og er nået frem til sit halvtredsindstyvende nummer. Det fejrer vi med et jubilæumsnummer bestående af udvalgte artikler fra de forløbne år.

Sprogforums redaktion

Sprogforum redigeres af fagfolk med et vidtstrakt rodnet i den sprog- og kulturpædagogiske verden. Fra starten i 1994 blev der valgt en

KAREN LUND

Lektor, ph.d., Danmarks Pædagogiske Universitetsskole/ Aarhus Universitet
Nuværende ansvarshavende redaktør af *Sprogforum*
karlund@dpu.dk

ANNEGRET FRIEDRICHSEN

Forskningsbibliotekar, ph.d., Danmarks Pædagogiske Bibliotek/ Aarhus Universitet
Tidligere ansvarshavende redaktør af *Sprogforum*
anfri@dpu.dk

ELSEBETH RISE

Cand.pæd., pens. forskningsbibliotekar, Danmarks Pædagogiske Bibliotek
Tidligere ansvarshavende redaktør af *Sprogforum*
elsebeth.rise@gmail.com

redaktionel struktur som har vist sig holdbar. Tidsskriftet består af en redaktionel storgruppe der mødes to gange årligt for at planlægge den overordnede linje, herunder kommende numre. Medlemmerne vælger sig ind i de enkelte temagrupper alt efter deres ekspertise og særlige interessefelt, og disse temagrupper er ansvarlige for de enkelte numres bidrag og linje samt en første indholdsredigering. Herefter redigeres alle numre endnu en gang af en fast redaktionsgruppe, som den ansvarshavende redaktør er med i, og som har til opgave at gennemlæse og redigere hele nummeret – kronikken, artiklerne, anmeldelser, åbne sider m.v.

Denne grundige redaktionelle fremgangsmåde tilgodeser såvel en solid forankring i sprog- og kulturpædagogisk teori og praksis som muligheden for at favne mange emner, alle skolesprog og sprogundervisning på alle niveauer. *Sprogforum* har fokus på praktisk erfaring fra undervisning i sprog og kultur inden for hele uddannelsessystemet og henvender sig til alle med interesse for sprog- og kulturundervisning: sproglærere, efteruddannere, lærebogsforfattere, forskere og beslutningstagere. De samme grupper bidrager med artikler om alle sider af sprog- og kulturundervisning. Som det formuleres på Aarhus Universitetsforlags hjemmeside, er *Sprogforum* rammen om en pædagogisk og teoretisk debat om fremmed- og andetsprogsundervisning, hvor:

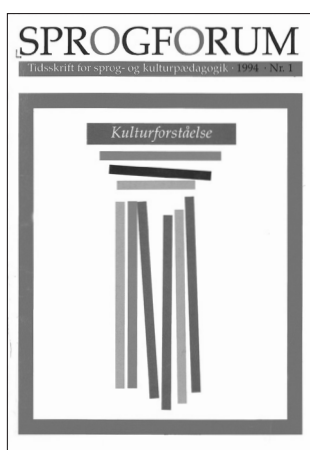
- undervisere udveksler erfaringer, ideer og eksperimenter på tværs af sprog, institutioner og traditioner
- forskere formidler undersøgelser og resultater for at bidrage til forøget viden og fornyelse
- undervisere peger på områder, hvor der er behov for forskning.

www.unipress.dk

Sprogforums historie

I 1994 fandt en lille gruppe engagerede sprogfolk sammen for at skabe et nyt tidsskrift. Tiden var inde: Foreningen for Anvendt Sprogvidenskab (ADLA) i Danmark havde længe ønsket et blad til formidling af forskning og praksis, og Jørgen Gimbel, daværende formand for INFODOK's (Informations- og dokumentationscenter for fremmedsprogpædagogik) repræsentantskab, kontaktede Danmarks Pædagogiske Bibliotek. Daværende overbibliotekar, Leif Lørring, gav ufortøvet det nye tidsskrift hjemsted på Danmarks Pædagogiske Bibliotek med den organisation vi kender i dag. *Sprogforum* afløste dermed *Tværsproglige Blade*, INFODOK's tidsskrift i årene 1980-1993.

Sprogforums og INFODOK's historie er indbyrdes forbundet. Sprogpolitisk set var baggrunden for INFODOK's etablering at EU i 1976 vedtog et generelt dokumentationsnetværk for uddannelse og undervisning. For fremmedsprog blev der udarbejdet en forundersøgelsesrapport om etableringen af et selvstændigt sprognetværk: hvert land sit sprogcenter. I 1980 forelå der i Undervisningsministeriet efter forhandlinger mellem de interesserede parter et aktstykke (26.11.79), hvorefter centeret blev placeret på Danmarks Pædagogiske Bibliotek. Et repræsentantskab fra alle egne af sprogundervisningen blev tilknyttet for at sikre bred kontakt. INFODOK er med sin biblioteks-, formidlings- og informationsopgave i dag integreret i Danmarks Pædagogiske Bibliotek. (Se mere på: www.dpb.dpu.dk/ombiblioteket/infodokvelkommen/).

Det nye tidsskrifts redaktionelle storgruppe etablerede sig af praktiske grunde udelukkende med medlemmer øst for Storebælt. Planer blev lagt, tidsskriftet navngivet, alt ud fra et intetst ønske om at tage udfordringerne op med al den kraft og dynamik det nye fællesskab kunne mønstre. Den første redaktionsgruppe bestående af Michael Svendsen Pedersen (RUC), Karen Risager (RUC), Karen Lund (DLH) som initiativtagere og Elsebeth Rise (DPB) som ansvarshavende redaktør

søsatte *Sprogforum* nr. 1 med temaet »Kulturforståelse«.

»Hvorfor Sprogforum?« skriver redaktionen i forordet til første nummer og fortsætter: »Det er udfordringernes tid for sproglærere, lærebogsforfattere og efteruddannere. Flere og flere mennesker har brug for mere og mere sprogundervisning. Nye elevgrupper kommer til, ikke mindst voksne med specielle fagsproglige behov, og indvandrere og flygtninge, der som nye grupper kræver særlige tiltag. Hver især har disse grupper behov for en sprogundervisning der – både hvad angår indhold og metoder – adskiller sig fra den vi kender fra den traditionelle undervisning. Også inden for det etablerede uddannelsessystem er meget i opbrud. Nye uddannelser oprettes, sprogfagene indgår i nye sammenhænge, uddannelsespolitiske målsætninger ændrer sig, læseplaner revideres. Alt sammen som svar på tidens krav til en moderne sprogundervisning. Hos eleverne møder lærerne ændrede holdninger, interesser og adfærdsmønstre,

som gør det nødvendigt løbende at ændre metoder, materialer og interaktionsformer. « (*Sprogforum* 1994: 1).¹

Tidsskriftet har løbende bestræbt sig på at tage nye udfordringer op på tværs af faggrænser i en stadig mere internationaliseret verden, og bl.a. i 2001 var vi med til at fejre Det europæiske sprogår med temaet *Det mangesprogede Danmark*, som udkom på både dansk, engelsk og fransk. I alle årene har tidsskriftet arbejdet på at forbedre netværk og samarbejdsrelationer. For at nævne nogle eksempler fra nyere tid er nummer 45, *Sprogfagene i dag*, skrevet med bidrag fra medlemmer af INFODOK's repræsentantskab. Endvidere er yderligere en ressourcegruppe blevet tilknyttet tidsskriftet som et eksternt netværk temagrupperne kan henvende sig til, og tidsskriftet har lanceret lejlighedsvis fyraftensmøder. Desuden har Sprogforum også med jævne mellemrum fornyet sig grafisk, senest med et nyt format og layout. Og endelig er *Sprogforum* fra og med nr. 48 blevet et fagfællebedømt tidsskrift.

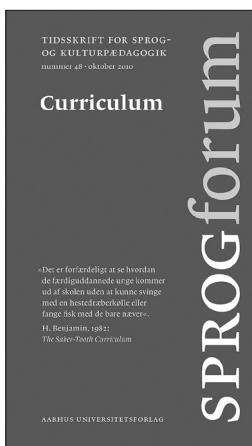
Fra 1994 til og med 2005 udkom *Sprogforum* i INFODOK's regi på Danmarks Pædagogiske Bibliotek med tre årlige numre og et julenummer. Alle numre kom både i en trykt version og snart parallelt hermed i en gratis onlineversion. De første mange numre blev frem til 2003 udgivet i samarbejde med ADIA. Udvalgte artikler blev oversat til engelsk, og både de engelske og de danske artikler ligger tilgængelige på *Sprogforums* oprindelige hjemmeside (jf. note 1). I 2006 blev publikationsdelen fra og med nr. 36 flyttet til Danmarks Pædagogiske Universitetsforlag, og samtidig blev Institut for Pædagogik på DPU vært for redaktionen. Tidsskriftet samarbejder fortsat med INFO-DOK/ DPB hvad angår formidling, referencer, bibliografier såsom de faste rubrikker *Godt Nyt* og *Andet Godt Nyt* med bøger og ressourcer fra DPB's samlinger samt *Meddelelser* og *Kalender*. På baggrund af fusionen med Aarhus Universitet blev *Sprogforum* i 2008 flyttet til Aarhus Universitetsforlag, www.unipress.dk, mens redaktionen stadig har til huse på DPU. Numre fra 36 til nærværende er udkommet i en trykt version samt i en e-bogsversion, som kan købes hos internetboghandlere.²

Trods fusioner, rationaliseringer og besparelser har *Sprogforum* vist sig at være et levedygtigt tidsskrift. Interessen og behovet ses af oplagstallet på 900 – et tal der i krisetider for et sprog-tidsskrift er virkelig flot. Opbakningen omfatter den publikationsmæssige støtte fra bibliotek, institut og forlag og de mange frivillige skribenters gratis indsats.

Jubilæumsnummeret

Nærværende dobbeltnummer er seneste skud på stammen i rækken af initiativer der skal minde os om, at det ikke er en selvfølge, at et sprogtidsskrift kan leve så længe. Ihærdighed og begejstring er påkrævet, og det er i rigt mål blevet leveret af storgruppens frivillige, forbilledlige og ulønnede indsats gennem årene. Tak til de institutioner som i årenes løb har støttet udgivelsen, til de skiftende faste redaktionsgrupper for deres engagement – og sidst men ikke mindst til *Sprogforums* læsere for deres trofasthed.

Jubilæumsnummeret består af en buket af udvalgte artikler med tilhørende litteraturlister der genoptrykkes som de blev udgivet i sin tid. Artiklerne er udvalgt af storgruppen blandt flere hundrede, og udvælgelses-kriterierne i en yderligere selektionsrunde formuleret af temagruppen. Artiklerne blev udvalgt så de dækker flest mulige sprog, flest mulige uddannelsesinstitutioner (folkeskole, gymnasium, professionshøjskoler, sprogcentre etc.), flest mulige emner og flest mulige anvendelsesmuligheder på professionshøjskoler og universiteter.

Resultatet er dette jubilæumsnummer, hvis sammensætning forhåbentlig afspejler såvel den redaktionelle storgruppes sammensætning som tidsskriftets målsætning. Og samtidig fortæller en historie om facetter af sprog- og kulturpædagogikkens udvikling i de seneste seksten år.

God læselyst!

Noter

1 Se oplysninger om redaktionens arbejdsform og Sprogforums oprindelige manifest på: <http://inet.dpb.dpu.dk/infodok/sprogforum/abo.html#Redak> – se desuden om INFODOK og Sprogforum på www.dpb.dpu.dk/ombiblioteket/infodok-velkommen/

2 Sprogforums numre fra 1-35 ligger fortsat på Sprogforums oprindelige hjemmeside: http://inet.dpb.dpu.dk/infodok/sprogforum/sprogforum_welcome.html

Sprogforums numre fra 36 og frem til i dag ligger på Aarhus Universitetsforlags hjemmeside: www.unipress.dk/da-dk/List.aspx?l=journal&id=13 eller direkte på: <http://www.unipress.dk/da-dk/List.aspx?l=journal&id=13>

Litteratur

Friedrichsen, Annegret (2009): »Sprog-pædagogik på Danmarks Pædagogiske Bibliotek«. I: *Sprogforum. Tidsskrift for sprog- og kulturpædagogik*, nr. 45/aug. 2009, s. 8-15.

»Hvorfor Sprogforum«. I: *Sprogforum. Tidsskrift for sprog- og kulturpædagogik*, nr. 1/1994, s. 1. Findes også online på Sprogforums oprindelige hjemmeside med nr. 1-35 http://inet.dpb.dpu.dk/infodok/sprogforum/sprogforum_welcome.html

Rise, Elsebeth (1996): »Det nye Bibliotek. DPB i nye rammer«. I: *Sprogforum. Tidsskrift for sprog- og kulturpædagogik*, nr. 5/2, 1996, s. 61-63.

Rise, Elsebeth (2002): »Om sprogpædagogik 1970-2001 set fra Danmarks Pædagogiske Bibliotek«. I: Holmlarsen, Signe (2002) (red): *Fremmed-sprog i den danske skole*. København: Dansk Skolemuseum, s. 123-134.

Den redaktionelle storgruppes nuværende medlemmer er:

Gülsüm Akbas

Nanna Bjargum

Bettina Brandt-Nilsson

Birte Dahlgreen

Karen-Margrete Frederiksen

Annegret Friedrichsen

Anette Søndergaard Gregersen

Anne Holmen

Karen Sonne Jakobsen

Mads Kirkebæk

Berghóra Kristjánsdóttir

Karen Lund

Elina Maslo

Bente Meyer

Pia Zinn Ohrt

Ulla Prien

Karen Risager

Lillian Rohde

Michael Svendsen Pedersen

Iben Stampe Sletten

Lars Stenius Stæhr

Peter Villads Vedel

Merete Vonsbæk

Sprogforums storgruppe, redaktionsgrupper og temagrupper kan ses i de enkelte temanumre i kolofonen på den indre omslagsside.
